

БОРОНИ МУНЕЙ ЗА
КАЕ ДО СТРАХУ
А 8-го ЖОВТНЯ.

ФРАНЦІСКО, 28 серпня
Інтернаціональна Робіт-
ничая Ліга, в листі
до Е. Ноляно, її се-
рце і адресовані до зор-
ного американського
руху рекомендує
Лейбор Дей, пере-
8 жовтня. В той де-
являє планувати до-
нація на волю всіх по-
визнів, всіх засудже-
ним судом жовт-
тросів і всіх свідомих
ків війни.

іше між ними так:
тому Лейбор Дей
аби боротьба за ви-
до Блінгса йшла в
ороботу за визволе-
арештованих, що ви-
назвичайний вій-
законів. Муней і Бі-
словами надією, що
шито виставлять яко-
не домігане генерал
стії для всіх ув'язне-
ві прескоану.

Франції, подібно як і в інших
краях, крім за поживою
поводом міністерських кабінетів.
Всюди, навіть в Злучених Держав-
ах, дорожнеча поживи зму-
шує робітників маси долати
се вищою платні. Уважають
се за одинокі оружа в руці по-
борувати дорожнечу поживи.

Боротьба за поживу стає са-
мьового боротьбою обра-
ваного і визисканого людства
проти найбільших деприва-
цій, американських баронів,
які вляються до властителями
поживи.

Федеральна торговельна ко-
місія задала президенту Вил-
сонові справоздає, що "Ве-
лика Пятка Різників" (Армур,
Свифт, Моріс, Вилсон і Коде-
ги) буде мати незабаром вели-
чезну власть над запасами по-
живи цілого народу, і над між-
народною контролею мяса.

Світловий трост поживи.
Досліді комісії над мясним
промислом виказують сліду-
юче:

"Майже певним є, що над
важнішими споживчими про-
дуктами в сім краю і над між-
народною контролею мяса на-
дійде пановане пакевіч (влас-
титель великих різень) в злу-
ці з обома компаніями. Здо-
рове призначення над ді-
яльність п'ятих різничих заве-
дєнь і становиском, яке вони
заявляють, доводити до кон-
спірації, що вони загрожують
своїм ринкам в споживчій про-
мислі."

Комісія вказує на те, що "мя-
сні барони" при помочі фаб-
рикування або торговани 775
товарами і контролювання 762
інших компаній, дуже скоро
забиратимуть у свої руки най-
більшу контролю.

САМИ ПРО СЕБЕ.

Зв'язанка цікавих чи-
слених справозда-
єнці фірми Вул-
фра коротко буде
докладіти свого істо-
вимою, що за по-
к зробили закупку
епах цієї фірми 824
людей. А загаль-
но серед скіп цієї
фірми 100,000
товарів за 107,175
в сім було 90,000.

Важливіх солдатів,
іквіт матері до ф-
4,000,000 хусточок
до тих великих чи-
слів та великих зис-
тано в справозда-
єнці голодову платню,
платити своїм біли-
м-дітятам, що пре-
дсказав Вулворта. Не
лишньо в газетах
робітників в 5 і
склепах Вулвор-
та, котрі домага-
ли 8 на 10 доларів, 7
тижнево. Найви-
сверховний будинок
Нью Йорку, що сво-
сигає майже хмар,
й є на кравді де-
сяти людських со-
творяють для се-
лії Америки, Кана-

в Туреччині.
М, 5 вересня. — По-
льовишні часи
молодо-турецької
революції перебігли
в фії та провади
пропаганду в Мей-А-

КАПІТАЛІСТИ КОНТРОЛЮЮТЬ ЦІНИ ПОЖИВИ.

"Пожива" є нині проблемою
цілого світа. Робітники ба-
жають адержатись при житті,
борять ся за поживу. Знова
визискувачі хочуть мати по-
живу під своєю контролею, бо
маючи се, мають тоді отво-
рену дорогу до нових багатств.
Світловий імперіалізм вжи-
ває блокади довозу поживи
за оружа для здавлення повстан-
щої робітничої класи в респуб-
ліках Східної Європи. Той са-
мий імперіалізм дає поживу
як принаду для інших наро-
дів, котрі бажать позбутися
капіталізму.

Проблем поживи в Європі.
В Італії питане поживи по-
трясє правительством і гро-
зить йому руйну. Робітничі
організації забирають поживу
шораз більше під свою кон-
тролю і обнижають ціни до по-
доби.

У Франції, подібно як і в інших
краях, крім за поживою
поводом міністерських кабінетів.
Всюди, навіть в Злучених Держав-
ах, дорожнеча поживи зму-
шує робітників маси долати
се вищою платні. Уважають
се за одинокі оружа в руці по-
борувати дорожнечу поживи.

Боротьба за поживу стає са-
мьового боротьбою обра-
ваного і визисканого людства
проти найбільших деприва-
цій, американських баронів,
які вляються до властителями
поживи.

Федеральна торговельна ко-
місія задала президенту Вил-
сонові справоздає, що "Ве-
лика Пятка Різників" (Армур,
Свифт, Моріс, Вилсон і Коде-
ги) буде мати незабаром вели-
чезну власть над запасами по-
живи цілого народу, і над між-
народною контролею мяса.

Світловий трост поживи.
Досліді комісії над мясним
промислом виказують сліду-
юче:

"Майже певним є, що над
важнішими споживчими про-
дуктами в сім краю і над між-
народною контролею мяса на-
дійде пановане пакевіч (влас-
титель великих різень) в злу-
ці з обома компаніями. Здо-
рове призначення над ді-
яльність п'ятих різничих заве-
дєнь і становиском, яке вони
заявляють, доводити до кон-
спірації, що вони загрожують
своїм ринкам в споживчій про-
мислі."

Комісія вказує на те, що "мя-
сні барони" при помочі фаб-
рикування або торговани 775
товарами і контролювання 762
інших компаній, дуже скоро
забиратимуть у свої руки най-
більшу контролю.

ЩО ЧЕКАЄ ТЕБЕ КОЛИСЬ.

ЕВГЕН ГУЦАЙЛО.

(Продовжене).

Наслідки таких розломів землі мусіли
бути страшні. На таких розломленнях і про-
валах, які є спільними при Андах в Америці, ви-
пала, повставали страшні вулкани. По-
чинала-ся страшна боротьба між морем а огнем.
Здовж таких провалів повстає ряд катастроф,
які при Крактоа. Маса води, поперу і болю
летять у воздух, сонце заступається, темнота
страшна, а маси викинені з вулкану, який по-
став на дні нового моря, кружать у воздуху лі-
тами. Вогкість в воздуху побишає, дощ па-
дає беззастанно, промінь сонця заслонений маса-
ми поперу не огрівали землі, теплота на Землі
зменшилась і на землі настала ледова доба.

Ледяні високі гори, яких сонце не топило, ро-
сли і сунулись в низини. Клімат переміню-
вався і от конець світа для живих істот.
Лиш такі катастрофи спричинили ледові маси.
Сиди ледяні стрічаємо не лиш в Європі від
півночі по Карпати але й в теперішніх горя-
хих сторонах Америки. Теперішні вчені ка-
жуть (до сего дїшли дослідями) що ледові
маси, були на землі чотири рази, а останній
був менше більше тому 10 до 20 тисяч літ.
Отже менше переходила кілька разів страшні
катастрофи.

Одна перська легенда говорить про потоп
світ таке: "Від полудня з'явився великий
огняний змії. Всього було знищено, де-як пере-
мінив ся в ніч. Зорі щезли. Шле небо закрив
змії своїм хвостом. З сонця і місяця ледви
сиділи в ся. Горня вода спаладала з неба і
затопила найвищі дерева. Блискавичні про-
мисли світ, а дощ падав каплями величини
людської голови. Вода закрила всю землю.

Властелі скотобоїв мають контролю над банками.

Що відноситься до контролю
банків, звіг говорять, що ве-
ликі скотобої при помочі кон-
тролю банків, здобули собі
вплив на банкі. Армур,
Свифт, Моріс і Вилсон є дик-
таторами в банках, які мають
вплив на кредит Злучених
Держав. А що вони злучені з
великими інтересами, котрі
контролюють кредитом, ското-
бої є в силі фінансувати свої
не лише краєві і міжнародні
підприємства, але впливають
також на позички для своїх
співтоваришів, скотоводів.

Овочі і риби.

Деякі компанії зависимі від
Свифта, управляют на Гавай-
ських островах тропікальні о-
вочі. Знова компанії, що на-
ходяться в зависимості Вил-
сона, ловить рибу на побере-
жжя Аляски.

"Найбільшим доказом сили
Армура є те, що в протязі од-
ного року він здобув собі і ри-
нок рижу, на початки 1917 ро-
ку Армур почав продавати
риж і тільки в тім однім році
продав 16,000,000 фунтів, ста-
ючи за одним махом найбіль-
шим купцем рижу в цілїм світі.
В сім часі ціна рижи піш-
ла до гори на 85%.

Робітники є жертвами.

Се велике нагромаджене про-
мислової сили не може бути
вжитим для суспільного до-
бра. — Сю силу зорганізова-
но для одної цілі, — постійного
збирання зростаючих зисків до
кишень кількох динців, що ма-
ють контролю. Жертвами се-
го є мільони працюючих про-
дукцентів і зрабованих консу-
ментів, що є в об'ятках сеї кра-
євої і міжнародної банди ве-
ликих підприємців.

Бюро ринків державного де-
партаменту різнитичого гово-
рить, що мясний трост має на
складі в ледових 1,390,000,000
фунтів мяса і 46,000,000 фун-
тів дробу.

Сі великі запаси мусять бу-
ти продані по високих цінах. В
Гейр, директор продаж в де-
партаменті війни, зложив пе-
ред комітетом конгресу ззна-
ня, що "бізнесові інтереси"
(себто великі капіталісти) хо-
ть здержати продажу това-
рів вартості \$108,000,000, які
є в власності уряду. Рівнож
комісія Гувера купила 18,000,
000 фунтів мяса по вищій ці-
ні для ратованя Європи, за-
мість того, щоб скористати
з державних складів.

Соціалізм ратунок.

Соціалісти дають на що кри-
зу найліпший лік. Вони взи-
вають всіх думаючих людей
лучити ся разом, щоб рату-
вати людство. Дорожнеча і

Визиси мусять бути прогнані усупільненем промислу.

В нинішній Росії за підви-
шене ціл на поживу карає
ся смертю. Французькі соці-
алісти домагають ся подібної
кари для французьких гембле-
рів поживою. Та нема одна-
че страху, щоб в американ-
ським континенті підвищуване
ціл на поживу уважало злочин-
ом так довго, як довго гроше
ва олігархія є при владі в
столицях.

Цілковите усупільнене про-
мислу може бути dokonane
тільки при помочі соціалістич-
них урядів, котрі будуть мати
повперте всіх робітників, пря-
муючих до нової суспільної
системи, де не буде бідних, а-
ні багатих, не буде нужди, ані
захланості на злодот.

Є се час людських стрем-
лень, в котрім європейські ро-
бітничі хочуть завести Соці-
алістичні Республіки в різних
краях. Се нова ера надійде
і до Америки, коли робітничі
маси пробудять ся і зрозумі-
ють свою велику силу та істо-
ричну задачу. Тому отже ор-
ганізуємо ся й освідомляймо
до заведеня соціалізму і
освободженя цілого людства.

Совітські ідеї ширять ся на
Балкани і в Азії.

ЛОНДОН, 4 вересня. — За
англійськими газетами. — 16
червня проголошено в Слова-
чій совітську республіку. Пра-
вительство було сформоване
під проводом Антона-Яносека
і воно заключило союз з со-
вітським Угорщиною і Росією.
22 червня словацьке просове
бюро оголосило, що відбува-
ється систематична соціалі-
зація всіх індустрій і банків і
що червона гвардія, до якої
одно лиш місто Касса дало 15,
000 добровольців сильно зор-
ганізована. Про се пише ко-
респондент англійської газети
«Манчестер Гардіан». Сей роз-
виток совітського ладу заду-
шає чехословацька армія.

Сей випадок є один з бага-
тьох подійних про новий ре-
волюційний дух між робітни-
чим населенням. Словацький
совіт повстав і впа, але дру-
гі повстали і не впа. В Си-
бірії і на Кавказі вони міцні-
ють помімо інтервенції. «Пес-
тер Ллойд» з 2 липня пише,
що в Красноярську основано
від грудня 1918 р. п'ять со-
вітських республік. Вони вста-
новили спільний боевий фронт
і відбивають всі атаки.

Совітські комісії для адміністрації
Сибіру.

ШТОКГОЛЬМ, 5 вересня. — Ро-
сійське правительство іменує
трох комісій — Віленської, Ва-
димської і Лотова — до адмі-
страції територій, відібраних від ар-
мії адмірала Колчака. Правитель-
ство ухвалило да і пів білони руб-
лі на веденє пропаганди в Сибірі.

рики. Наколи-ж ті розколини такі страшно
великі, то мимоволі зводять думку на те, що
не земна сила їх ушкодила, а якась ще страш-
ніша. Богато вчених є тої думки, що крате-
рі і розколини на місяці повстали наслідком
вулканічних сил. Однакже не зашкодить нам
взяти інші причини, котрі могли утворити
розколини на місяці і розколину Андів на зем-
лі. Стягнене ся кори планети і вулкани мен-
ше промовляють за причиною таких страшних
катастроф, чим ті, про які буде зараз біда.

Тою другою причиною є в першій шпії ко-
мети. Давніше думали люди, що комети не
мають своїх сталих доріг, а вандрують собі в
світлових просторах самопас. Але від двох
сот літ, коли то Ньютон винайшов один закон
для всіх рухів небесних тіл, а іменно взаїм-
не притягання маси, від тоді вдало ся точно обчис-
лити біг комет, які кружать довкола сонця в
параболах. Ліній параболів виглядає ось так,
як би ми приміром перетяли голову цукру, а-
ле не впоперек, лиш скісно, починаючи недале-
ко верха з одного боку, а кінчаючи недалеко
споду з другого боку.

Від когось ми пізнали, що комети мають свої
сталі дороги, від тоді ми перестали боятися їх.
Але зайшла друга обав. Іменно то, що деякі
з тих комет перетинають своїм бігом площину
дороги, в якій знаходяться ся сонячні планети.
Декотрі з них все стало перетинають дорогу
нашої землі. До таких належить комета Білія,
яка що 6½ року все перетинає дорогу землі
около 27-го падоліста. В 1911 році та комета
знову побачила ся з нами. В 1910 р. видали ми
одну нову комету з початком весни, що летіла
около сонця. Друга знов в маю того-ж року, т.
звана комета Гадел. Та остання перетяла 18-
го мая 1910 року дорогу нашої землі. Відо-
мо, що комети мають звичайно довгий хвіст,
який волочить ся за ясною зв'яздю. Сю зви-

зду звуть головою комети або ядром. Хвіст
складає ся звичайно з газів, які виділяє ядро
або голова комети. Ті гази звичайно склада-
ють ся з углевіх і патронових газів, а часом
стрічає ся комети, які мають і зелізні гази,
себто залізо перемінене в газ. Саме-ж ядро
мусить бути щільне, себто збитою масою, бо
наколи би се також були гази, то в бігу вже
давні були би роздробили ся і згубили ся у
всесвітніх просторах. Наколи-ж би комета,
перетинаючи дорогу землі, стрінула ся своєю
ядром з землею, то треба би бути приготова-
ним на страшну катастрофу. Припустім, удар
став би ся зі шкорою 10 або більше кілометр-
ів на секунду, то катастрофа рівнала би ся
кінцеві нашого світа. Представмо собі, що
величезні маси, кілометрові кавалки скал, па-
дають на землю. Вже само терте такої маси
о воздух витворило би страшну спеку, що все
топило би ся; страшна горяча бора допереди-
ла би удар, а відтак сам удар розтопив би
землю і утворив страшний провал до нутра
землі, все розтопило би, страшний вулкан
звів би все з лиця землі. Стягнене землі мо-
гло би бути величезне, що земля тріскала би і
повстали би такі розпукини, як ось на місяці
і ми мали би те саме, яке лучилось землі в те-
перішніх часах, коли повстали Анди.

І ми вже мали такий випадок в 1872 р. Вла-
не комета Білія стрінула ся з землею. Однако-
ж, на наше щасте, ядро сеї комети складає
ся лиш з самих кавалків, з самих метеорів і ми
мали гарний світлий дощ метеорів. Те саме
повторило ся 1885 року, 27-го падоліста. Ми
є на-стільки щасливі, що наша земля має хо-
ронний плащ з воздуха. Отой плащ спричи-
няє те, що наколи влетить в нього який мете-
ор, то вже в висоті 300 км. перемінює ся в сві-
тлий газ.

(Дальше буде).

ДЕМОНСТРАЦІЯ УГОРСЬКИХ РОБІТНИКІВ В НЬО ЙОРКУ.

НЬО ЙОРК, 30 серпня. — Один з
найбільше імпонуючих робітничих
протестів, які тільки коли бачили
місто Нью Йорк має місце вчора, ко-
ли то більше як 15,000 угорських
робітників, чехо-словацьких, ірланд-
ських, італійських і італійських ро-
бітників машинували вулицями про-
тестуючи проти вимінянн ся Америки
і алятин в угорські, російські і че-
ські справи.

Ряди демонстрантів розтягнулись
на 28 кварталів, почались від Ва-
шингтон Сквер. Після демонстрації
зібравсь чотири масові віча, котрі
були переповнені робітниками. Три
великі галі в Централ Опера Гауз не
мали подостатком місця аби помі-
стити всю толпу, так що прийшлося
се вишайти на чеську галя. Але
товпа все зростала і зростала з ко-
ждим хвилиною, так, що майже 6,000
мусили йти до дому, не дїставши ся
до галі.

Від Вашингтон Сквер парадуючі
пішли вниз по 3 вулиці, відтак на
2 вулицю до 24 вулиці. Тут демон-
странти повернули назад по 24 вул. і по
Ленінгтон евию до Централ Опера
Гауз.

Нічасе того, як тисячі машинували
в рядях, а тисячі оглядали їх з боків,
майже ні одного звука не чути бу-
ло з рядів демонстрантів, окрім рит-
му їх кроків. Мужини, жінки, ді-
ти, з серйозними, мовчазними об-
личчями йшли з спокійним протестом
аби син зробити їхню опозицію біль-
ше ефективною.

Лишень як музичні банди тут то
там переривали мертво тишину, граю-
чи Інтернаціонал або російський
гимн і гимни свободи інших народів,
то тільки тоді голоси прилучувались
до музики і зливались в могутні зву-
ки.

Несни написи: "Нехай живе рос-
сийська республіка!"

Скрізь в процесії було багато пла-
катів, прапори і написи з домаганням
свободи для Росії, Угорщини, Ірлан-
дії, Чехо-Словації і Відлі. Один ве-
личезний плакат був виміняний че-
рвоими буквами і на ній видалі
такі слова: "Нехай живе російська
соціалістична республіка"; другий: "Ос-
вободіть політичних в'язнів"; третій
напис: "Нехай живе соціалістична ре-
волюція"; четвертий: "Долі капіталізм,
проф. і контрреволюція"; п'ятий: "Нехай живе
Третій Інтернаціонал"; шостий: "Ми протес-
туємо проти здавленя робітничих ре-
спублік".

Майже кожда народність була там
представлена. Майже кождий ніс
якийсь плакат з написом. То тут то
там юрба в'язнів зупинялась по о-
бох сторонах вулиці й ширю витала
демонстрація. Демонстрація була
з'організована угорським соціалі-
стичним левком "Елоре". Соціалі-
стичною Партією, філіяльними, ро-
сійськими, чехо-словацькими, італій-
ськими і італійськими робітничими
організаціями.

Слідуючі організації брали участь:
Протестівна Ліга Жовтнів і Матров-
ців, Італійська Робітничая Рада, Ро-
сійські Робітничі організації з Еліза-
бет, Н. Дж. Спільнаке Товариство
«Лібтері» з Нью Йорку, Спільнаке
Товариство з Ньюарк, Н. Дж. Угор-
ська Каса Корих, Ірландська Тесі-
рська Ліга, Інтернаціональна Тесі-
рська Юнія, Запомогоче Товариство з
Гарвард, Н. Дж. Угорсько-Американ-
ський Атлетичний Клуб і багато ін-
ших робітничих організацій.

Г. Сінос, годиний секретар Інтер-
національної Юнії Тесірів, який
був предсідателем на однім з віч,

КООПЕРАТИВИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ.

(З реферату урядника Коопе-
ративної Ліги в Америці).
Звичайно кооперація почи-
наєт ся з того, що організу-
ють ся товариства для дріб-
ної торгівлі, котрі достарчу-
ють товарів своїм членам. У-
співуючи воно починає приди-
лятись до діяльності таких
інших товариств і звичайно
входить з ними в союз.

Такі розпродуючі товари-
ства потребують всякого това-
ру і та потреба правильно при-
мушує їх творити кооперати-
вні організації для гуртового
купна і продажі, котрі чергую
й собі лущать ся в союзи.

Кооперативна продукція тво-
рить правильно аж трету ста-
дію в кооперативній русі, а ко-
оперативні кредитні товари-
ства прихдять звичайно аж на
кінці.

Розумієть ся, що порядком
не все такі. Місцеві обста-
вини бувають такі, що часом
першою повстає кооперативна
молодування або кооперативна
пральня, аж за тим слідують
інші форми кооператив і союз
на організації.

Досі практика в Злучених
Державах була така, що коопе-
ративні підприємства звер-
тали своїм членам зиски в фор-
мі дивідендів. В Європі звичайно
усі або частина зисків за-
держували ся в касі това-
риства і обертали ся на інші
кооперативні підприємства
для загального добра.

За останні два або три ро-
ки кооперативний рух в Злу-
чених Державах так скоро
зріс, що навіть тяжко зібрати
докладні статистичні цифри
до останньої хвилі. Скільки
місяців тому було відомих як-
ись 2,000 кооперативних това-
риств ріжного роду; після по-
слідних репортів їх тепер бли-
зко 3,000. Вони розсіяні по
цілїм краю, багато зв'язаних в
стейшних федераціях. Силь-
на кооперативна організація є
на Нортвест, друга така в Іллі-
нойс, прочі розсіяні по цен-
тральних і східних стейтах. Рі-
жні національні групи мають
свої власні кооперативи. Ін-
тересну спробу кооперативно-
го будівництва зробили фін-
ляндські кооперативи в місті
Нью Йорку. Вони купили і на-
ставили домів, в котрих члени
товариства можуть наймати
по 22 до 27 доларів такі меш-
канія, які в Нью Йорку правля-
ють коштувати від 35 до 60 до-
ларів.

Ново-заснована Кооперати-
вна Ліга в Америці має об'єд-
нати кооперативні товариства.
В місяці вересня минушого
року мала вона свою першу
конференцію.

Кооперативний рух взагалі
переходить вже з національ-
ної в інтернаціональну коопе-
рацію. Двайтять чотирь на-
ціональних організацій творить
міжнародний кооперативний
союз, котрий в 1913 році мав
свою послідну спільну конфе-
ренцію в місті Глазго в Англії.

В часі війни міжнародні кон-
ференції були неможливі, але
протє міжнародний коопера-
тивний союз удержав ся, на-
віть видавав правильний місяч-
ний бюлетин, котрий, на диво,
цензори пропускали у всі дер-
жави.

Тепер російські і англійські
кооперативи вироблюють пла-
ни міжнародної кооперати-
вної торгівлі. Кораблі коопе-
ративних товариств мають пе-
ревозити з Росії в Англію і з
Англії в Росію добути коопе-
ративами сирі матеріали і коопе-
ративно продукуючий фабри-
чний товар.

Каже, що мають амуніції на 10 літ.

ЛОНДОН, 4 вересня. — Полков-
ник Ланс Ворд, який прибув нині
до Лондону з Сибіру заявив, що бо-
льшівники мають неограничені за-
паси амуніцій, позаяк лише мала част
амуніції доставлена Росії алятинми
перед революцією попала в руки
Фінцій. Полковник Ворд висловив
свою уперенє, що більшовики мають
подостатком амуніцій на десять літ.

Кинув бомбу на прем'єра Ентну.
ЛОНДОН, 4 вересня. — В місті А-
лександрії студент теології кинув
бомбу на Гусейна Рушді Пашу, пре-
м'єра Египту. Бомба була вложена
в кишок з виноградом. Прем'є